

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-tér, a hidkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évi nyolczár 3 ft. o. 6. Hirdetési ár: 6 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A „nyiltér” cikkeik sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czinlandó.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutosa, STEIN J. könyvkerekedése.

Kolozsvár, sept. 30. 1866.

(D.) A kik a Lajthán innen és túli napi irodalmat figyelemmel kísérték, kétségtelenül bőven átláthaták, hogy az utóbbi szerencsétlen hadjárat után, a közös birodalom kebelében általános politikai mozgalom keletkezett, s különösen két program volt, a mely mellett az inkább nemzeti, mint politikai pártok csoportosultak, u. m. a foederalismus és dualismus. Fölösleges tán itt említenünk, hogy az osztrák centralisták pártja is még némileg fenntartani törekszik magát, ez azonban már a német Bund feloszlása után postament-ját elvesztette, s ledőlt, mint megrongált sir-emlék, a mely éppen nem kedves emlékezetű halott fölött porladoz.

Ha a nézetek csoportosulását észleljük, semmi kétség nem marad fenn, hogy a mérsékelt dualismus az, a mely a birodalom közvéleményének teljes tulsúlyát kivívta, a mióta az ausseei találkozásnak a németek legkitűnőbb kapacitásai s Austria több apró tartományának vezérferfiái a dualismus eszméje mellett nyilatkoztak.

Nemcsak a birodalom kebelében, de a külföldi napi sajtó is belátta, hogy a merev foederalismus Austriát széthomlathoz vezetné, s ha a birodalom fennállása még európai szükség, oly intézményt senki sem pártolhat itt, a mely a dissolutio magvait hinti szét a monarchiában.

Az autonómiával bíró tartományok közt nem is buzog senki ezen rendszer mellett, Cseh- és Horvátország szláv lakóin kívül, s maga Galiczia, mely szintén külön országtestet s nemzetséget képez, távol tartá magát ezen eszmétől.

Azt hisszük a csehek is előmenetelsebb politikát űztek volna, ha új rendszernek az egész birodalomra való felállítása helyett egyedül koronájuk historiai jogának felévenítésén fáradoztak volna, nem elegyedve más területek viszonyaiba, mert ez esetben ősi jogok alapjaira állván, más erkölcsi támaszokra hivatkoztak volna.

Kétségtelen azonban, hogy miután az újabb reorganisatio főfeladata a historiai tartományokat s illetőleg népeiket kibékíteni, valamely oly merev dualismusról, mely a birodalom két részének külön-külön szigorú centralisatióját vonná maga után, nem lehet szó, s a kiegyenlítő program nézetünk szerint csak az lehet, a mit egyik korábbi cikünkben mi is formuláztunk, u. m. a dualismus, a tartományi s illetőleg megyehatósági autonomia fenntartása mellett.

Sajnos azonban, hogy a főeszmében még mind lényeges eltérés van, s még az ausseei értekezlet sincs egészen kielégítve a dualismus azon kapcsaival, melyet a 15-ös bizottmány felállított, habár a paritás elvét készék is elismerni; de úgy látszik miképp Austriában általában arra törekzenek, hogy a két nagyobb rész delegatiói egy testületbe folyjanak össze s mintegy közös parlamentet képezzenek; a mely felfogás szerint a bővebb reichsrath eszméje van újból szenderéből fölébresztve, csak annyi módosítással, hogy a magyar királyságnak a képviselői jog hasonfele engedtetnék át. Az elvben tehát mitsem nyerne a magyar királyság a Schmerling rendszere felett, csupán a numerica quantitas volna reá nézve kedvezőbb.

És midőn a közhangulatot s az időközben felmerült hírlapi csatározásokat tekintve, látjuk, hogy a 15-ös bizottmány munkálataiban is a magyar közvélemény országa függetlenségének csorbitását látja, s midőn nincs semmi kétség, hogy még ezen munkát lehető átvitele is szerfölött nagy küzdelembe fogna kerülni: könnyen megítélhetni, hogy minden oly program, a mely a magyar nemzetnél ennél többet követel, eo ipso nem bírhat semmi jövővel, s csak oly experimentum leend, mint volt a Schmerling rendszere.

Ezen szomorú valóság a birodalom consolidatióját ad graecas calendas halasztatja, s éppen azért véleményünk szerint nagyon nehéz lesz a kormánynak ily megoldási eszmét karolni fel programjával, a midőn a 15-ös bizottmány engedményei is a nemzetben nagy áldozatok érzetét kelti föl.

Sőt még akkor is, ha a kormány hajlékonyságának végső határául a 15-ös bizott-

mány eszméit elfogadja, méltán aggodalmaskodnunk lehet ezen eszme jövője felett a kivételi szándék azon módozatai miatt, melyeket a legújabb hírek constatiroznak.

Ezek szerint a magyar ministerium kinevezését azon időre halasztanák, midőn már a közösügyi kérdések felett a birodalom két-része s a kormány közt teljes megállapodás jött létre, a magyarországi képviselők között pedig már régebben azon eszme keringett, hogy törvényindítványok s felterjesztések csak is az alkotmányban megállított formák közt történhetnek, s e czélból az országgyűlésnek a felelős miniszterek hatáskörét nélkülöznie nem lehet.

Hogy mennyire uralkodó ezen vélemény a többségben, s mennyire volnának hajlandók a képviselők rendkívüli idők nyomorának engedve, a törvényhozási tér helyett az egyezkedési tért foglalni el? erről előre nem beszélhetünk, ezt csak a vélemények számbavétele után határozhatni meg bizonyosan; a kormány azonban ismerheti e részben is a közhangulatot, s nincs kétség benne, hogy a magyar ministerium kinevezése az uralkodás részéről a bizalom oly záloga gyanánt tűnnék fel, a melyre a törvényhozás csak viszont bizalommal és loyaltással felelhetne.

A ministerium kinevezése egyszersmind kezességül szolgálna arra nézve, hogy a 15-ös bizottmány eszméin túl a nemzetet sodorni nem kívánják, a ministerium halogatósa valószínűleg a bizalmatlanság oly jele gyanánt fogadtatik a közvélemény által, mely ezt ösztönözni fogja arra, hogy a 15-ös bizottmány eszméit is desavouálván azon merev jogi álláspontra támaszkodják, a melyben legszilárdabb földet érez maga alatt, s nem retteg attól, hogy egy ingoványba kelljen elhelyednie.

Ezeknek megfontolása folytán mi, kik egy czélszerű kiegyenlítésnek mindig őszinte óhajtoi voltunk, s kik aggodalom nélkül néztük azt, ha nemzeti politikának a positiv törvények ruganyosságát a legvégső határokig kinyújtja az engedékenységben; midőn igen tekintélyes kül- és belföldi lapok telegrammaiból s tudósításaiból láttuk, hogy az uralkodás a jogfolytonosság kimondott eszméjére a teljesedés koronáját habozás nélkül fölteszi, a magyar ministeriumot kinevezi, az országgyűlés folytatását megnyitja; bizvást ringatuk magunkat azon reményben, hogy a nagy kiegyenlítés napja a küszöbön van, s legközelebbi feladatunk lesz a fenn és alant elfogadott alapokon magunkat rendbe szedni, s a kétes jövő követeléseire megszilárdítani.

Ha valósulnak azon hírek, a melyek a teljes restitutio halogatását helyezik kilátásba, nem lehet kétségünk, hogy a kiegyenlítés határideje messze lesz elhalasztva s talán közbe kell jönnie azon nem kedves helyzetnek is, hogy az országgyűléssel szemben a kormány a népre hivatkozzék; a mi nálunk annál messzebb halasztaná a kérdést, mert nincs semmi kétség benne, hogy nálunk a nép többsége együtt tart, s azon közszellem és elvi nagy egyetértés, a mely a minden ajkuak által történt utóbbi választás eredményében mutatkozott, a választás többszöri ismétlésével sem fogná megtagadni önmagát, s semmi esetre nem mérsékeltebb, hogyha nem sokkal szélsőbb pártárgyalatok váltának fel újabb választásoknál a mostani képviselőtet.

Nem igen lehet tehát kétség abban, hogy a ministeriumnak csak elvilleges elismerése nagyon sokat hagy fenn azon kellemetlen akadályokból, a melyek a birodalom belrendezését késleltetik; mert új jogban csak akkor lehet bizni, ha annak alkotása a positiv jogok alapján és tiszteletben tartása mellett történik.

Lapszemle.

A „M. dipl.” az osztrák külügyministerium és párisi osztrák követség közlönye, egy hosszabb bécsi levelet közöl az osztrák kormány és Magyarország közötti tárgyalások állásáról. E tárgyalások Belcredi gróf államminiszter által vezetettek, ki e végből Eszterházy gróf tárcza nélküli miniszterrel, Majláth kancellárral, Sennyey tárnokkal és a magyar országgyűlés egy bizalmi férfiával érintkezés-

be tette magát. A magyar bizalmi férfi Andrassy Gyula gróf a magyar országgyűlés alsó házának alelnöke, kit maga Deák ajánlott. „Megkötötten a fegyverszünet Poroszországgal — írja a „Memorial” bécsi levelezője — a nevezett államférfiak rögtön értekezni kezdtek. Az értekezletek azonban nem sokára oly fordulatot vettek, hogy Eszterházy gróf, kinek semmikép sincs kedve a magyar szabadelvűeknek engedményeket tenni — visszavonult. A többiek azonban hajlandóknak mutatkoztak az álláspontra, melyet Andrassy gróf elfoglalt, bebocsátkozni; azon álláspont ez, a melyet magában foglal a compromissum, melyet a magyar országgyűlés bizottmánya rövid idővel elnapoltatása előtt formulázott. A nélküli, hogy Magyarország organikus intézményeinek tömkelegébe bocsátóznának, csak a főbb pontokat sorolom elé, melyek a discussio tárgyát képezik. Az országgyűlés bizottmánya által javaslatba hozott compromissum elismeri, habár Szent István koronája államainak benső autonómiáját fentartja, hogy a külpolitika, a hadsereg, pénzügyi kezelés, a kereskedelem és ipar a közös kormányzat körébe tartoznak, azaz: a császárság közös ügyeinek egy részét képezik. E közös ügyek kezelésmódját, elfogadtatván az alkotmányos elv, tovább nem fejtegették, hanem az értekezlet annyiban könnyítet e nehéz ponton, hogy elhatározták, miszerint a magyar országgyűlés hasonló számmal fog küldeni delegáltakat a Lajthán inneni gyűlésre s ily módon ad hoc országgyűlés képezetnek, mely meg lenne bízva, minden a közös ügyeket illető kormányjavaslatok felett tanácskoznai és szavazattöbbséggel határozni. Horvátország állásának szabályozása nehézségeket támaszt, melyek még nincsenek elhárítva. Belcredi gróf javaslatba hozta, hogy a horvát országgyűlés egyenesen válaszeszon küldötteket az általános gyűlésre, míg a magyar államférfiak azt kívánják, hogy a horvátok e czélból a pesti országgyűlésre küldjenek képviselőket, mert ez országgyűlésnek tartatnék fenn kizárólag a jog, azon országok érdekeit, melyek Szt István koronájához tartoznak, a birodalom közös ügyei felett tanácskozásnál képviselni. Erdély részére ily combinatio mindkét részlől el lett fogadva. A mi a nádori méltóságot illeti, ugy ez egyelőre betöltetlen marad. Miután a magyar országgyűlés elnapoltatása (?) előtt kijelentette, hogy jövőre többé nem a kormány képviselőivel, hanem csak a korona alkotmányos képviselőivel, azaz: a felelős miniszterekkel akar értekezni, — e pontra nézve kénytelenek voltak engedni, habár egy korábbi királyi leirat a külön magyar ministerium alakítását az 1848-diki törvények előleges revisiójától tette függővé. Ennek folytán elhatározták egy vegyes ministerium alakítását, melynek tagjai a szabadelvűek és conservatívek sorából választatnának. A baloldal már előre elhatározta, hogy nem vesz részt a ministerium alakításában és pedig azért, mivel a dualismus szigorú fenntartásához ragaszkodik. Az ily módon alakított kabinet egybe fogja hívni a pesti országgyűlést és vele szabályozni az általános kérdéseket az országgyűlési bizottmány által kidolgozott program alapján. Majdnem bizonyosnak látszanak tartani, hogy az országgyűlés többségét e rendelkezéseknek megnyerik; azonban nem titkolják, hogy az alakítandó ministerium módosulása szabadelvű értelemben a viták folyama alatt igen valószínű. Deák maga kijelentette, hogy a kezdeményezést újabb engedményekre, a korona javára nem vállalhatja el, miután befolyásának titka abban áll, hogy megelégszik a többség véleményének képviselőivel; egyedül e feltétel alatt tarthatja féken néhány képviselő túlzott követeléseit. Különbben e magyar ministeriumot csak ideiglenesnek lehet tekinteni; mindenek előtt a korona és Magyarország közötti alkudozások folytatásáról van szó, teljesítvén a sine qua non feltételeket, melyeket az országgyűlés elnapoltatása előtt tett. Remélik, hogy ezen engesztelő törekvések gyorsan fognak eredményre vezetni, miszerint, mint az a császári szeptemberi manifestumban elő van írva, a pesti országgyűlés által megzavartot compromissum nem sokára a német és szláv országgyűlések elé terjesztetnek szentesítés (?) végett. E czélra egy ad hoc gyűlékezlet fog alakítani, mely a különböző tartományi országgyűlések delegatusaiból fog egybeállítani. Ámbár Velence átengedése nagy belnehezéseket hárított el, kétségen kívül még konok küzelmek fognak előfordulni; mert a szláv foederalisták a dualismus győzelmét (alapjában véve a magyarok győzelmét) még inkább fogják akadályoztatni akarai a német centralistáknál, kik számos pártárgyalat szerint meghasonlásban élnek.

Hajdan és most.

Nem tudom, ha valjon csak nekünk öregeknek tetszik-e, hogy más volt a világ hajdan, mint mostan, vagy pedig mi kezdünk kopni ki a világból, miután reánk nézve az élet örömei naponta mind inkább lejárnak, míg végre ujjunkon számláljuk meg azon lézengő aggodat, kik egykor consolarisaink valának, s most saját és a világ unalmára még élni kénytelenítettünk.

Oh mint tapsoltam magam is azon eszméknek, melyeket a civilisatio tiltott közénk, casinók, banquetteok, különféle társulatok, vasut, mennyi édes reményt kötöttem hozzájuk. Négy szem közt mondván, most látom, hogy a civilisatioval mind inkább vész el a régi jó magyar, s állanak elé a chablonszerű emberek, chablonszerű szokásaikkal, erkölcsaikkal, szóval a meleg, hazáját szerető, költői magyar helyett áll elé a cosmopolita.

Édes öcsém, maga alig érte azon időket, a melyekre emlékezem. Mennyire mások voltak családai erkölcsaikkal! Mi apáinkat czimén nevezttük, mindamellett, hogy elfogadták őket a tisztelet e hideg hangját, többször a melegebben gondoltak reánk, mint mostan, midőn a szülők s gyermekek tegeződnek, s együtt találkoznak össze a városok oly zug utcáiban, hol egyes lakók ablakai csak a vár-falakra nyílnak. A fű tisztelte apját, mint felsőbb lényt, az apa gyámola, jöltevéje volt gyermekének, mint a terebélyes tölgy terjedtet ki szeretete családja fölött, s a nőtlől elkezdve, ki őt urának nevezte, az utolsó porontyig mindenki biztos menhelyet talált ezen szilárd lombok alatt az élet viszony-társágai ellen.

Most, édes öcsém, ugy tetszik nekem, hogy sem nem tiszteljük, sem nem szeretjük eléggé egymást. Most a gyermek, ha kiméli, csak azért kiméli atyját, nehogy birtokából kitagadják, s már láttam atyákat, kik gyermekeik előtt birtokaikat a Jucziknak és Sáríknak testálgaták el.

És mint megváltozott társas életünk! Hajdan mi, a midőn behajítottak a grófok udvaraira nem mes emberekül, leporoztuk mentéinket, hátrasimítottuk fűrteinket, rendbeszedtük magunkat, a grófot, még ha közel atyánkfia volt is, megnagyságtoltuk, ő pedig, ha távol atyánkfia sem volt, megöcsém-uramozott. Nagy urak voltak ők mellettünk, de mi is nagy uraknak éreztük magunkat mellettük, mert egyek valánk. Nagyságos gróf ur — mondánk — a konteszt fiam megszerette, ha megnyernék grátiáját, lenne egy pár belőlük — s meglett. 1848 előtt aristocraticus világ volt, s összeházasodott a nemesség felszínével, a mágns és nemesség családok közötti összeköttetések csaknem mind a régi időkben datálódnak; 1848-ban kimondották a democratiát, polgártársaik lettünk egymásnak, a mágnsat mi per-ön, vagy per „te” s „tu” szólítjuk, de ha fehér holló gyanánt a nemesség és mágns közt vagy egy viszony szövődik, a világ bálul rajta, s azt mondja: „mes alliance”!

Alázatosabbak voltunk hajdan egymáshoz, mégis közelebb és jobb barátok valánk: most tegeződünk, de kerüljük egymást.

Hidjék el nekem, ez sem jól megy, mert a nemzet együtt is oly kevés! Valahogy másként kellene lenni, valahogy teljesen és őszintén össze kellene érzenünk, hisz nincs oly hatalmas, kinek szüksége ne legyen a nemzetre, s nincs oly külföncz, a ki másokra végre is ne szorulhatna.

Aztán azok a casinók! Hányszor hiszik a nők a casinóban férjeiket, midőn ezek, ki tudja, hol kavillálnak? És aztán ott találkoznak egymással, tehát házainknál egymást gyérebbe s hidegeen, s röviden látogatjuk. Hajdan egymás házában voltak casinóink, nejeink, gyermekeink résztvettek együttülteinkben, s a nő a sok beszélgetés közben megtanulta a Tripartitumot és az Approbatait, belebűzött a haza dolgaiba s öntudatosan szerette hazáját, nemzetét. Most vén és ifjú a casinóba tölti el idejét, mialatt nejeik s kedveseik otthon unatkoznak, s egyik és másik kifáradva a hosszas unatkozásból az utózárlól is fogad fel végre széptevőt, ha a kompetensek a casinókért elfeledik őket. Mert hisz a nő szeretettel táplálkozik. Élvi kényelemben, nélkülözni minden alkalmat is a munkára, s egyedül ülni reggeltől estig a felcífrázott salonokban, hisz ez halgató rendszerű börtön, a hol a rab végre megőrül, legalább is esze megficzamodik.

S mit mondjak a vasutról. Keresztül futunk a falukon, s még stuegünk sem emeljük ismerőnk háza előtt. Futunk, futunk mint az eszeveszettek, geschéfketek csinálni, vagy kalandokat kergetni, futunk, futunk s egymást meg sem látjuk. Hajdan befogattuk a négyest, vendégszerető ház várt min-

den második, harmadik falban, tudtuk hányad iz rokonok vagyunk egymáshoz, még szüle-nagyapánk szüle-nagyapját is számbavettük, míg végre kijött a resultatum, hogy az egész magyar nemzet egy törzscsalád ivadéka, s mindnyájan testvérek vagyunk. Nem is sokat tördöttünk aztán, neki hajtának per urambátyám s uramúcsém a hazafiságnak. Aztán lett belőle, hogy ha harcra mentünk, győztünk, mert a testvér nem hagyta testvérét, s az igaz nemzeti szeretet erősebb lett, ha háznokat a tűz élegte, szomszédaink, atyáinkkal felépíték kalákába, s a cridának hírt sem hallottuk soha, ezt a szót „csőd“ a XIX-dik század második fele tájait farragták a szófaragók. Most nem tudjuk, kinek háza előtt fut el vagonunk, ki helyzettegi fejünk fölött a halóra üti zsákját; nem tudja a magyar, ki a magyar, de van elég Solferino, elég Königrätz, s elég krida, elég csőd.

Hogy tudott szerezni régen a gazdaszony!! mennyi pujka, csibe, ruca volt udvarán, mennyi hagyma, petrezselyem, murek, káposzta pinczéjében; mennyi végváson kamarájában a szalonnák mögött!!

Uztunk, fűtünk a zsirban, s büszkén énekeltek: „Extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita!“

Rongy, vászon, pujka, látogatás, asszony politika... minő silányságok, mondja stymálva az újabb coamopolita-kor, oh Páris ragyogó és csábító kellemei... oh zajos nagy világ... confort... fénylítés, mily boldogító dolgok!!

Tapogassátok meg szíveteket, boldogok vagytok-e valóban? Látjátok azt, szakalomra mondom, hogy mi ifju korunkban még csoda volt, ha Bécsen is láttuk, hanem boldogok és függetlenek valánk. Egy falusi diplomata.

Lapok utazási naplóból.

A Büntény Magyar- s Erdélyországban.

Taufer Emilől.

(Folytatás.)

A fegyenczek rendes élelmezése minőség tekintetében jónak ugyan, de mennyiség tekintetében kevésnek mondható, mert 10 órai munka mellé napjára 1 $\frac{1}{2}$ font kenyert, 1 nagy meszely vastag-ételt s háromszor hetenkint 8 lat nyers állapotban mért húst kapnak. Ez a rendes élelmezés, de számosan közülük még ezt sem kapják meg, mert büntető itéletük büjtvel van sulyosítva, a büjt pedig kenyér és vízre szorítást jelent. Tekintve ezen büjtölés számát, 608 fegyenc közül 196-nak itélete van így sulyosítva, és pedig 2 napi büjtvel hetenkint 70 egyének, 1 napival hetenkint 123-nak, 1 napival havonként 3-nak. Lehetetlen szegény embereknek ilyen tartás mellett el nem pusztulniok, mert erős munkát csak erős munkaerő győz meg, ezt pedig a büjtölés meg nem adja. Imer az osztály büntető törvénykönyv még egy sulyosítást, mely a büntető itéletekben szintén gyakran előfordul s ez a fegyenczek hetenkint vagy hónaponként bizonyos napokon éjjel puszta deszkárai szorításában áll, azonban örömmel mondhatom, hogy ez nem valószínű, tehát csak írott sulyosítás, mert vonja bár el az igazgató az illető fegyencztől a szalmazsákot, valjon szomszéd hálótára, ha csak puszta emberies érzetből is, nem fogja megengedni, hogy a fenyített az éjét vele egy ágyban tölthesse? Bizonyára a tapasztalat szerint igen; mikor fog tehát a felvilágosodás nálunk annyira terjedni, hogy átadások törvényhozóink, miszerint a szabadság-büntetések sulyosítása lánczsal, büjtvel, kemény fekhelylél célzatosan, sőt emberietlen dolog!

A büjtölés való sulyosításnak megfelelőnek mutatkozik az intézetbeni halálozás, mert míg 1865-ben az összes halálozások száma csak 27-et tett, addig az idén csak aug. 30-áig 49 egyén halt el, a még 20-ra lehet számítani. Legnagyobb számot a fogházakban uralkodni szokott betegség, a tüdővész ragad el, így az idén 26 egyén halt el ebben. Nem kedvezőbb azonban a halálozási arány, a magyarországi fogházakban sem, mert például Lipót-várt 850-en felüli naponkénti létszám mellett 56-ot tett ugyan 1863-ban a halálozások száma, de már a következő évben 137-re, s 1865-ben 143-ra rugott, ott is nagyon divatozván a büjt általi sulyosítás. Munkácson 1864-ben 27; 1865-ben oct. 31-éig 31 fegyenc halt el. Használó a halálozás Illaván, legkevesebb M. Nostrán. Látogatásom napján 47 betege volt Szamosújvárnak, ezek közül 9 scorbuban szenvedett.

Késégkívül nagy befolyása van a halálozások kisebb-nagyobb számára, a betegség alatti ápolásnak s e tekintetben soha nem felejtendém M. Nostrát, melynek ispotályához hasonló sehol nem láttam.

Szenvedő embertárs és nem büntöncz gyanánt tekintik itt a beteget a kegyeletos nének, kiknek hivatottsága e tekintetben soha el nem vitázható. Kényelmes tiszta ágyakban, paplan s finom fehér tollas vákosok közt igyekezik a szívéllyesség a test kinjai mellett legalább a lélek fájdalmait, melyek kétszeres élel birnak beteg ágyon, feledtetni. Nem kívánhatjuk ugyan, hogy Szamosújvárt is hasonló kóroda rendezetességgé be, mert nem kell felednünk, hogy ott 40, itt pedig 26 $\frac{1}{2}$ kr fizetik minden fegyenczért naponként, csak a kettő közötti különbséget akarom fölműteni, elismervén

azonban, hogy Szamosújvárt is elég tétetik a beteg fegyenczért, habár szalmán fekszik s pokróccsal takarózik is.

Fegyelmi büntetéstül Szamosújvárt a sötét kamarát, büjtöt s pálcázást használják, s e tekintetben megszűnyeniti Munkácsot, hol még a kényszer-kabátot kívül — mely különben alkalmas fegyelmi büntetés — a rövidvasra veretés s földhöz-lánczolás is alkalmazásban van. Ilyenmő fegyelmi büntetés Szamosújvárt 1865-ben 196, jelen évben pedig augusztus végeig 126 szabattott ki, lopás, kártyázás, engedetlenség, restség, munkamegtadás és részegségért. A dohányzás rendszerint minden fegyházban tiltatik, csak Lipótvár és Szamosújvár tesz kivételt, a mennyiben ott is, itt is több mint 100 fegyencznek egészségi szempontból, főképp a scorb ellen, a szabad órákban a pipázás megengedetik.

Nagy befolyást gyakorol a fegyenczek jövőse-létére a levélirhatási engedély, a mennyiben ez a rossz viselkedésnek megtagadatik; legelőnkébb a fegyenczek levelezése övéikkel Lipótvárt, hol a mult évben 1272 levél érkezett a büntönczök számára az intézet falai közé; Szamosújvárt nagyobb megszorításnak van a levelezés alávetve — ámbár nincs ok ezen ártatlan gyönyörűséget fölök megtagadni, főképp mintán egy levél sem mehet sem ki, sem be a nélkül, hogy az igazgató el nem olvasta volna, — s ezért 1865-ben csak 365, jelen évben pedig augusztus végeig 256 levél érkezett be.

Ezek a főbb momentumok, a miket a szamosújvári intézet jellemzésére összevontan előadni akartam, ámbár az egyes részletekről még ívetek lehetne írni. Kimutattam — úgy gondolom — hogy a magyarországi fegyintézeteknél, itt sokkal elhanyagoltabb, rosszabb lábon állunk sok tekintetben, s hogy az ilyen javító (?) intézetek úgy az ország-nak erkölcsi romlására, mint a fegyenczek testi s lelki kárára, nem pedig javulására válnak. El kell végül azonban ismernem, hogy összehasonlítva a szamosújvári intézet jelen állását a tavalyival, azt most úgy a fegyenczek közt uralgó fegyelem, mint az intézet csinosasága s tisztasága tekintetében sokkal jobb állapotban találtam, s ebben kétségtelenül nagy érdeme van a tevékeny igazgatónak tka Czöbel Pál urnak.

Nem akartam a fentebbi sorokban az intézetnek kimerítő statistikáját adni — más alkalomra tartván azt fenn, — de a közérdek kedvéért mégis ide ígtatom a fegyenczek felosztását nemzetiség, életkor s a visszaesettek száma szerint:

Nemzetiség szerint aug. 30-án: Magyar és székely 199, szász 39, oláh 356, német 2, lengyel 1, ruthen 1, morva 1, zsidó 18, cigány 29, összesen 656.

Életkorra nézve: 15–24 évesig 99, 24–40 évesig 375, 40 éven felüli 182, összesen 656.

Visszaesettek, azaz, ugyanazon büntett ismételt elkövetéseért, mely miatt először voltak az intézetben, 1-ső ízben visszaesett 29, 2-od ízben 8, 3-ad és több ízben 5; más büntényért 1-ső ízben 18, 2-od ízben 2, 3-ad ízben 1, összesen 63. Visszaesések legfőbbnyire a vágyon elleni büntényeknél fordulnak elő.

Az összes fegyenczek közül 6 egyén élete fogtyáig van elítélve. Az őrszemélyzet 90 emberből áll.

Erdély második országos fegyintézete, mely kizárólag nők számára volna rendeltetve Nagy-Enyedén, a város északi-keleti részén fekszik. Építetése 1857-ben kezdetet meg s 1860-ban fejeztetett be; az intézetet környező köfállal együtt 224,800 o. é. frtba került. Befogadhat 210 fegyencz-nőt, és pedig a négy nagy hálóterem mindegyiké-be 50-et; két más hálóteremben, a melyek a miveltebbek számára vannak fentartva, mindegyiké-be 5-öt, ezeken kívül a 4 kórodai szoba 20 ágyat.

A hálótermek berendezése áll, a szükséges pricekből, melyek mindenikén egy szalmazsák, szalma-párna, két szürke kockás pokrócz s egy lepedő képezi a nyughelyet. Az ágyak felett egy pölcz van a falra erősítve, melyen az evő eszközök állanak. A pölcz alatt a fejtlálcaska függ, az illető fegyencznő nevével, a főkönyvi számmal s szabadulási napjával. Minden szobában az első ágy a birónőé, a ki a rendre felügyel; a szobaseprős s rendbehozás tiszte, a fegyenczek közt sorra, váltakozik.

A munkaterem igen tágas s egészséges; alak-jára nézve hosszad: a szoba bal-felüli részén két sor padon ülnek a fonók, velők szemben 5 széken a szövők. A rendes munkaidőben a fegyencznők len- s kender takarítással, szövással foglalkoznak, s a mult évben 20 mázsa kendert dolgoztak fel, a miből 2795 sing gyolcs és kanavász szövötvén, abból fegyencz ruhák s fehérneműek készültek. Megrendelések folytán résztart a rendes munkaidőben, résztart ezenkívül, a fegyencznők még varrás, urkolás, horgelással, kötéssel és tollfosztással is foglalkoznak. A munkák ára következőleg van meghatározva:

1 font durva len vagy kender takarítás 1 kr. o. é., 1 font finom len fonása 12 kr, kender 24 kr, 1 font közép finom len fonása 12 kr, kender 20 kr, 1 font durva len fonása 8 kr, kender 12 kr.

Egy bécsi rőf gyolcs szövése 4 kr, csinva szövése 6 kr, koczás gyolcs szövése 6 kr, asztal

nemű szövése 8–12 kr. Egy szalmazsák, egy fegyencz kabát, nadrág s általában nagyobb ruhák varrása 20 kr, lábravaló varrása 12 kr, lepedő varrása 4 kr, kendő, zsák varrása 1 kr.

Egyéb finomabb magán munkák alkuszertint lehető olosó áron készíttetnek.

A munkákból húzott tiszta haszon a mult év végén 326 frt 78 krt tett; az előtte való évben csak 227 frtot. A munkákból $\frac{3}{4}$ rész az államé, $\frac{1}{4}$ a fegyencz javára iratik; ezen negyednek feléből a büntetési idő tartama alatt nagy ünnepeken és a császár születése s neve napján sültet, fehér kenyeret s egy fél itczó o bort vehetnek az intézeti konyhából; munkádjuk negyedének másik fele takarékpénztárba tétetik kamatozás végett; minden fegyencznő, kinek betétele 10 frtot meghalad, külön takarékpénztári könyvecskét kap, a többi csekélyebb összegű munkádjuk együttesen tétetnek be s kamatjuk a vállálásig és erkölcsileg javultak jutalmazására fordítatik.

Az intézeti utasítás szerint, a munkánál való beszélgetés el van ugyan tiltva, de o tilalmat való-sítani az igazgató lehetetlennek mondja s így csak arra szorítkozik, hogy láma ne legyen, ez esetben sötét vagy magán fogsággal büntetvén a vétkest.

A kóroda meglehetősen hiányos berendezésű, mert itt is csak pitesen nyugszik a beteg, o helyen pedig több kényelmet lehetne nyújtani, sőt biztosabb is volna a piteseket ágyakkal helyettesíteni. Legrosszabb azonban az, hogy itt is, úgy mint a hálótermekben, a szükség-helyek épp oly rossz berendezésűek, mint Szamosújvárt. Látogatásomkor (aug. 23.) csak 4 betege volt az intézetnek, s általában az egészségi állás kedvezőnek mondható, mert az egészségesek száma úgy áll a betegekéhez, mint 1 $\frac{1}{2}$: 1. A leggyakrabban fordul elő a betegségek közt a hideglelés. 1864-ben két halálozás történt; 1865-ben egy sem, s im itt mutatkozik az elégséges élelmezésnek tüdőves élettani hatása, mert o fegyintézetben 3-szor kapnak a fegyencznők 8 lat húst hetenkint. Az élelmezés bérbe van adva oly feltétellel, hogy minden egészséges fegyencz élelmeért 11 $\frac{3}{4}$, s minden beteget 12 krt kap a vállalkozó. Az intézetbe hozott gyermekek egy fél részlet kenyeret s egy fél részlet ételt kapnak; szopós gyermekek után, az anya az öt megillető részleten felül még egy fél részletet kap, a mi az országos lelencházi alaplól térített meg. A tavaly volt élelmezési nap összesen 28,338, közép számmalassal tehát naponként 78. A vállalkozó segítségével 5 fegyencznő főz a konyhában, a melynek helyisége azonban nagyon hasonlít a szamosújvári intézetéhez. Fürdőszobával a nagy-enyedi fegyház sem bír; nyáron elktüdik ugyan a fegyencznőket a Marosba fürdőzni, de télen erre nincsen alkalom adva.

(Folytatjuk.)

Hazai intézetek

(X.) Nemzeti színház. Színészettük ügyét nemzetiségünk érdekében igen fontosnak tartjuk, a nemzetek szellemi kulturája megkívánja az anyagiak mellett a szellemi táplálékokat, s az e célra szánt intézetek hőmérőjűl szolgálhatnak valamely nemzetiség szellemi fejlődésének.

Az országos színházi választmány a nemzeti méltánylatot érdemli ki azon nevezetes reformokért, melyeket a nemzeti színház beolájénál teljes kijuttatása által véghezvitt. A színház mostani kényelmes és díszes elrendezése által kétszeres varázsszal bír a közönségre, s valóban semmit inkább nem kívánhatunk, mint hogy Thália díszes templomának Thália papjai is megfelelhessenek.

E részben a vállalkozó igazgatók helyes vagy helytelen combinatióját legnagyobb részben a személyzet fellépése és működése után lehet megítélni, mert a vidéki színpadokon szétozott erők közül igen kevésnek sikerül nevért annyira kivívni, hogy az őt személyesen nem ismerő közönség előtt már csak neve által is ajánlva legyen.

Éppen ezért a helyes szervezéshez tartozik az is, hogy az újabb vállalkozó törekedjék combinatiójába mindenek előtt fölvenni azon erőket, melyek a helyi közönség méltánylatát kiválóbban kivívták.

A mint tudva van az igazgató-választmány a mostani színidényre a debreczeni színház előbbi igazgatójával szerződött volt, a kinek elég jó társasága volt szervezte. Később azonban kiviláglott, hogy ama színigazgató nagy adósságokba volt merülve, mely miatt csőd alá jutott és így a választmány idő közben kénytelen volt szerződését felbontani s más alkalmas vállalkozó után akkor láni, mikor már mindenik társulat jobbra balra el volt szerződve. Így talált vállalkozóra Fehérvári urnak, kinek nagy rendezői képességét, mint tevékenységét dicserik, s egyik pesti levelezőnk is nagyon méltánylandólag szólott róla.

Teljesen belátjuk azon nehézségeket, melyek: kel Fehérvári urnak küzdenie kellett, míg oly alkalmas erőt vonhatott össze, a minőt nekünk ezenek bemutatott, s mi a közönséggel megismeretethünk. E nevek egy része előttünk is ismeretlen, a mennyiben nem volt feladatunk a vidéken működő szini erőket kiváló figyelemmel kísérnünk, hogy így o társulatról már a nevek után is itéletet hozhatnánk. Azonban egy néhány nevet látnak a személyzetben, a melyek a társulat jövőjére nézve kellő

reménnyel kecsegtetnek, habár őszinte sajnálatunkat fejezzük ki a felett, hogy az operette és naiv s pajzán élénk szerepekben annyira kitűnő, s a közönség előtt közkedvességben álló Papp Szabó Pepi asszonyságot, ki tudunkra még a színpadról nem lépett le, s éppen most is Nagy-Váradon a közönség lelkes méltánylását élvező vendég szereplésénél — a kolozsvári társulat tagjai közt nem látjuk. Nincs kétségünk abban, hogy ezt egész közönségünk igen sajnálja, s részünkről, a mint mondók, nem ismerjük annyira az újabban összevont erőket, miképp megnyugtathatnók magunkat abban, hogy az említett színművésznő hiánya a társulatnál teljesen pótolva lesz.

Miután reményünket fejezzük ki, hogy ez ügyben még nincs minden befejezve — nem mellőzhetjük fölműteni, hogy Huber Ida, Mátrai Laura, Drágus és Timár eléggé ismert nevek, s Hetényi A. Weis J. és Széphegyi Terézről eléggé kedvező véleményeket hallánk, miszerint o társaság életrevalóságáról — s az előttünk levő színidény élvezetéről — jó előfettéttel lehetünk, s kérdésen kívül, ha Fehérvári urnak oly fontos akadály dacára ily neveket is összevonnia sikerült, feltehetjük azt is, hogy a vendég szereplők gyakori megnyerése, élénk és közkedvességű művek színpadra hozatala által a kolozsvári, eléggé kényes műgényeket a lehetőleg ki-elégítendi.

Mi, valamint a mult időkben mindig fentolára vetjük színházunk anyagi állását, szemben a közönség műzlési követelményeivel, s megfontoltuk, hogy a gyéren fölmerülő erőket a pesti színház fogja el, a nélkül, hogy o is, kivált az operában, a legtekintetesebbet nyújthassa, ezen tekintetek szem előtt tartása mellett fogunk aunk idejében véleményt mondani az itteni társaságról, most csak annyit mondhatunk, hogy a szép számú jó név, minket kellő reményekkel kecsegtetett annyi siker felől, mennyit a fennebb említett viszonyokhoz képest igényelhetünk.

Az itten működő társulat névsorát itt ezennel közreadjuk, a mint következik:

A kolozsvári színtársulat összes személyzete. Karnagy: Göcs Ede. Kantató: Langer Viktor. Dráma személyzet: Gyulai Ferencz, Drágus Károly, Timár János, Balla Béla, Beresényi Béla, Zádor Zoltán, Kovács József, Bokodi Antal, Albisi László, Vasvári Kovács J., Ujházi Ede, Szépné Mátrai Laura, Császár Miklósné, Pifók Lina, Fehérváriné Hollai Anna, Kecsksáné Mária, Drágusné H. Aloyzia, Beresényiné Takács Emes, Albisi Anna, Kovács Józsefné.

Népszínmű és operett: Szigetközine Hetényi Antónia, Fürediné Eperjesi Emma, Timár János, Zádor Zoltán, Vasvári Kovács J., Szép József, Balla Béla, Albisi László.

Karszemélyzet: Beczkói János, Albisi László, Hevesi János, Argai Elemir, Munkácsi Béla, Barkó Lajos, Ujházi Ede, Török Károly, Vasvári Kovács J., Lövei József, Szilageti József, Ürményi Lajos, Szöllősi Lajos, Szigethi G., Korösi Lajos, Beczkóiné, Erdélyi Ottília, Róth Erzs, Ürményiné, Kovácsics Liska, Bokodiné, Vari Emma, Lövei Viktoria, Gildai Ernesztina, Horváth Gizella, Viski Mari, Fikler Emma, Kolozsi Julia, Dániel Tini. — Sugók: Jakab István, Nagy György.

Opera személyzet: Nagyné Huber Ida, Széphegyi Teréz, Weisz Johanna, Fekete Ignác, Kovács Kálmán, Heksch János, Philipovics István.

Táncosnők: Róth Erzs, Lövei Viktoria, Horváth Gizella, Vari Emma. — Színházi díszfestő: Beczkói János. — Szerepkihordó és statista-vezető: Barkó Károly. — Szolga: Domonkos.

Levelezés.

Medgyes, sept. 22.

A sz. medgyesi ref. egyház keletkezése óta olyan volt, mint az eső után sovargó esemete, melyet még a kertész sem üntöz és ha néha-néha harmattal öntöztetik is, nem nevedkedhetik. Mint köpű nélküli méhek, ugy szédelegtek halgatók 1829-ig, midőn az ország föltervőitől nyert csekély gyűjteménnyel iskolaházat építhettek; de mind e mellett nem volt illendő hely, hova hálát buzogni a mindenek közös atyjához összegyűlhesenek, sőt lévitája is a szegénység miatt az élet mindennapi gondjai által győőrtetett.

1862 dik évben, hogy sanyaru állapotán könynyítsen, ez egyház folyamodott a ref. státus közönsinátához segedelemért templom építhetés végett; meg is nyerte azt, mitől a mindenható Isten minden beclletes embert örizzen meg, a szerencsétlen kéregetést. Ezáltal igen csekély segélyben részesülvén, templom építhetése felőli reményét csaknem egészen elvesztette.

Ily állapotban fájdalmasan érezte ez egyház mily szükséges dolog lenne, a t. ref. státusnak egy oly kassza alapítása, melyből a nyomortól reform. egyházak segittessenek, vagy ha az lehetetlen, a már meglevő s igen nagy tőkével bíró Gusztáv Adolf társulat részese lenni, mely éppen a protestantismus gyarapítására alakult, s melynek segélye által már oly sok protestáns egyház és iskola fel-ségitett.

Ha ez megtörténne, átlátna ez egyház azt

1. Hogy mily sok ref. egyház és iskola szabadulna meg az inségtől és hanyatlástól.
2. Mily szép iskolák alakulnának minden egyházban, minek következtében a ref. tanulók nem lennének kényszerítve a román, vagy más idegen felekezett iskolákban tanulni; saját nyelvüket, vallásukat elfeledni, vagy nevelésünl feladni.
3. Sok pap és tanító nem lenne kényszerítve kényerű mezei munkájá által megszerezni, s ezáltal szent kötelességét elhanyagolni.
4. Sok szegény egyház népessége, mely papot vagy levitát csak jövedelme miatt nem tart, nem lenne kénytelen más felekezetre áttérni; és utóljára, mily könnyen lehetne Sz. Medgyesén — hol éppen igen szükséges — szép ref. templomot építeni.

1865-dik évben, midőn már szinte a végenyészet martaléka lenne ez egyház, folyamodott a helybeli testvér felekezett t. tanácshoz, kinek védelme által több évtizedek lefolyása alatt, békeághen gyakorolhatta meggyőződése s lelkének sugalma szerint vallásos szertartásait. Itt a testvéri érzést fel is találta, mert a t. tanács a levitai évi jövedelmet azonnal 40 o. é. friókkal nevelte és ez évben az egyház t. presbiteriuma egy szép és — sok idők zavarait, népek rohamait kiállott — nagyszerű bástyát ajándékozott az egyháznak, melyből gyönyörű templomot, lakot és iskolát alakíthatni csak egy fáradtsággal. Ezen nagyszerű ajándékért hálás köszönet intézte a t. presbiteriumhoz a fennirt ref. egyház részéről.

Orbán István,
sz.-medgyesi ref. lelkész helyettes.

Különfelek.

— A mint már régebben említettük, Veress és Vastag urak műtermet nyitottak, melyben fényképezést alapján papírra és vászonra igen jutányos áron állítanak elő maradandó becsű olajképeket. Igaz szépen kiállított arcképeket láttunk e műteremben. E mellett azonban, mely inkább csak a festészet kényérkeresete, jeles festésznök Vastag állit elé történelmi és eszményi képeket, a melyek a festészeti művészet magas színvonalán állanak. Eppen most láthatni Vastag urtól e műteremben egy gyönyörű szent történeti képet, midőn Jeremias latinra megjósolja Jeruzsálem pusztulását. Egy főállásan lelkész rendelte meg e képet, a mely még nagyobbá állitva elé legutóbbi templomának is feltűnő oltárképe lehetne. E kép megtekintése újabb alkalmat szolgál nekünk figyelmeztetnünk az egyházakat s a festészet barátait Vastag ur művészi ecsetére.

— A mint a „Lloyd“-nak távirják, a kormány végre elhatározta volna a magyar országgyűlés oly siető összehívását, hogy november elején mindenesetre együtt lenne az országgyűlés. Azt hisszük azonban, hogy az országgyűlés működésének tövös eredményét a jogfolytonosságnak a ministerium kinevezése általi teljesítése biztosítja. A „Lloyd“ a ministerium kinevezéséről is hozott volt egy kacsá telegrammot, valjón mostani híre valószínű-e?

— Mintán a Hidakpunnak kivált nyugati része tetemesen kezd bomlodozni, s főként egy pár az egész épület magasan végig húzódo erős megrepedés s a falzatnak éppen a kapu boltív fölötti megbomlása folytán könnyen megtörténhetik, kivált egy kis földréngés esetre, hogy veszedelmesebb összeomlás történik itt, mint történt tavaly az óvárban, s mintán az ellen sem adhat senki biztosítást, hogy ez öszön még földréngés sem állhat elé, — óhajtható volna, ha a t. városi előljáróság határozná a felett: akarja-e e kaput lebontani, vagy nem? Első esetben most a városnak van pénze, hogy a lebontásra megkivántató kis összeget rendelkezje; második esetben, ha e romokat Kolozsvár decorumának fenntartani akarnak még, ajánlanák, hogy a bomlodozó falon át az aljban, közepén és feletén három vaskulesot huzatnának, s így biztosítanák a kapu alatt járó-keleket a történeti veezedelemtől, ámbár aligha így is volna egész biztonság, mert ott a kapu boltívét tartó szeglet köből, ha még csak annyi ki fog törni, a mennyi nem régen kitörtött, valószínű, hogy e boltív északi része azonnal lezuhan s marhá, embert agyon zúz, a ki akkor a kapu alatt talál lenni. Legalább annyit csakugyan kívánatosnak látnánk rendőrségi tekintetből, miképp hivatalosan vizsgáltsák meg, ha valjón az épület omladozottsága csakugyan rejt-e veszélyt magában? mert mi igen sok laikus tudunk, a ki ilyesmit állit. Egy megvizsgálás vagy azt a bástyát lebontatja, vagy az aggodalmaskodókat megnyugtattja; tehát mindenesetre hasznos és szükséges. — Ugy hisszük különben, hogy e kapu s a mellette levő szintén roskatag épület lebontása már régebb el is volna határozva, ez esetben sem ártana a szakértő vizsgálat, ha valjón nem szükséges-e ezen lebontások végbevitelét siettetni s a kedvező őszi időt arra felhasználni?

— Utóbbi időkben szűnyegre hozott Kolozsvárnak légszeze általi kivilágítása, s e felett tárgyalások is folytak, minthogy az eddigi világitás felett a szerződés lejáró félben van. Ugy tudjuk, a gázvilágításra vállalkozó is jelentkezett, mi azonban pártoljuk a „Kornak“ azon indítványát, hogy az ily utoni nyeregményt ne adnák ki a város kezéből, s vagy maga a város, vagy egy részvényes

társulat venné át e vállalatot, a mely kellő nyeregményt hajtana.

— A „Székely néplap“ szerkesztősége szét küldé előfizetési felhívását. Ezen lap felső helyen kérelmezte, hogy hasábjain politikai rovatot is nyithasson, a minek megengedését annál inkább remélhetjük, mert mióta a nép belépett a politikai jogok élvezetébe, azóta kiváló szüksége van arra, hogy legalább általánosságban ismerhesse a politikai napi kérdéseket, ezt pedig csak is olcsó néplapok által érhetni el. A Székely néplap hetenkint egyszer egész iven jelenik meg, s ára oly olcsó van szabva, hogy kívánt gyarapodását csak tetemes részvét által remélhetni. Ára az october-decemberi évnegyedre 1 forint 20 kr. Ezt valóban minden irástudó ember kiteremtheti, hogy magának egy lapot járasson, melylyel füres óráit hasznosan elfoglalhassa.

— Imreh Sándor m.-vásárhelyi nyomdász élénk mozgást fejt ki a székely fővárosban. Most újból egy füzetet adott közre „Hullámok“ czim alatt Száva Farkastól, mely írónak néhány contemplatívát tartalmazza, melyeket az erdélyi lapok tárczáiban egyszer s máskor közreadott. A füzet ára 25 kr, s tiszta jövedelme az erdélyi sebesült s elesett katonák özvegyei s árvái számára van szánva.

— Egy plébános szívére kötötte hűveinek, hogy ama könyveket, melyek a fejet megzavarják és a szívet megrontják, megsemmisítés végett szolgáltatassák be neki. Másnap egy kedélyes atyai saját és szomszédai — adókönyvecskét azon megjegyzéssel nyújtotta át a plébános urnak, hogy ezek a könyvek zavarják meg legjobban az ő fejeiket.

— Azon 35 millió, melyet Olaszország fizet Austriának, mint a „P. L.“-nak írják Bécsből, 20 havi részletben 1.750.000 frtjával fog lefizettetni. A tárgyalások kereskedelem politikai része is be van fejezve Olaszországgal; egyelőre fentartatik az 1851-ki kereskedelmi szerződés, melynek módosításai és kiterjesztései az év folyán fognak megállapítani.

— A „France“ a magyar alkotmány-kérdésről ezt írja: Most már ismerjük az intézkedést, a melyet a bécsi kormány Magyarország irányában tenni szándékozik. Az autonomia fenn lesz tartva; de az egész monarchia közös ügyei: hadsereg, pénzügy, kereskedelem, ipar a központi kormány hatósága alá tartoznának. A magyar országgyűlés feladata lesz tanácskoznia a kormány közönségi javaslatára felett, és szótírbességgel határozni felette. (?)

— A különös szeszélyeiről ismert K. gróf nem régebben Kremsbe utazott, hol fogadóba szállván, őt azonnal fölmerte mind a vendéglős, mind főpincére, s el is látták gróflig, jól lehet hivatalosan nem vették tudomásul kiletét. A szeszélyes gróf pedig nem akarván a jó emberek kedvét megrontani, tractabilis contót csinált s harmadnapra hűlt helyét találta. Principális és főpincér felváltva csóválgatta fejét. Azt hitték, csalódtak, iparlovag volt dolguk, de ki volt a hibás, ki fogta rá először az iparlovagra a grófságot; midőn a szobalány kárörvendő jókedvvel belép, s egész malaciusos gondossággal kezd takarítani a gróf után. A két ferfura nézve villámharitól jelent meg a nő, s épp ellene akarának fordulni, midőn ez az asztalról lerántja a kendőt s ime — az asztalon mosolyog öt darab ujdont új tíz forintos; — de jaj — azok erősen oda valának ragasztva, és sehogy sen lehetett leszedni. Mit volt mást tenni? — Az asztal felső tábláját leveték s a mindonestül elvitték Bécsb a bankhoz, beváltás végett.

— Az orosz-amerikai táviróról a „N. Fr. Pr.“ nek ezt írja valaki: „A múlt év őszén foganatba vett munkát, a Sziberia és Észak-Amerika közli létesítendő táviró összeköttetés zavartalan folyamatban van. Behring-utjának kikutatásai és földmérése majd minden irányban be van fejezve. Ez év végével a táviró sodrony Kereltől 800 mérföldnyi hosszban fog meghosszabbíttatni és a Granjel kikötőtől Kwitspak folyóig terjedő vonal és tovább ezen folyó völgyének hosszában az Anadyr torkolatától az Anadyr szigetig, Ochotskótól Gizyngskig meg lesz állapítva a táviró vonal. E hóban fogna a táviró-sodrony Gronjel tengerből és Sienawin közt (184 mérföld hosszban) és Sponberg és Tolstoj előhegységek közt (200 mérföld hosszban) lebocsátatni.“

Színházi előleges jelentés.

Van szerencsém tiszteletteljesen jelenteni, hogy az előadások az itteni nemzeti színházban f. october 20-án fognak megkezdetni, még pedig az első előadás egész tiszta jövedelmét játékonny czélra fogom fordítani.

Egyszersmind kitűnő tisztelettel meglelt megemlíti kívánom azt is, hogy a rendes téli színdíny megkezdése előtt, még e hóban hat előadásra rendkívüli bérletet nyitandók, a következő árak mellett:

Közép páholy hat előadásra	14 ft 22 kr.
Alsó páholy	10 „ 50 „
Felső páholy	9 „ „
Erdély-szék	7 „ 44 „
I-ő rendű földszinti zártzék és földszinti támlásszék	2 „ 76 „
II-od rendű földszinti zártzék	2 „ 22 „
III-ad rendű és II-od emeleti zártzék	1 „ 86 „

Színlapokra előfizetnő az egész színi év szakra az igazgatói irodában és a színlaposztónál, nyugta mellett egy forinttal o. é.

Minden igyekezetemet oda fordítottam, miszerint a nagyérdemű közönség műtényeinek megfelelő dráma, vígjáték, opera, operette és népszínműtársulatot szervezzek, minél fogva legyen szabad tiszteletteljesen reménylenem, hogy a mélyen tisztelt közönség sem vonandja meg tőlem azon nagybecsű kegyes és hathatós pártfogást, melyet elődeimmel éreztetni méltóztatott, a melylyel a magyar színművészetet bölcsőjétől fogva ápolni, fenntartani meg nem szűnt soha, és a melyet igénytelen működésem részére is mindenben kiérdemelni legszentebb s állandó törekvésem leendő.

Kolozsvárt, oct. 1-én, 1866.

Örk bódolattal

alázatos tisztelőjük:

Felhívári Antal,

színigazgató.

Politikai hírek.

Austria. Bécs, sept. 25. A „P. L.“-nak írják: „Az Austria és Olaszország közt fenforgó pénzügyi kérdés ma tökéletesen befejeztetett. Olaszország először átveszi a Monte-Venetot és másodszor az 1854-diki államadósság Velenczére esedékes osztalékát, mely 35 millió forintot tesz ki és készpénzben fizetendő; ellenben Olaszországnak a várnégyszögben levő ingatlanokért nem kell kárpótlást nyújtani, A mi a határigazgatási kérdést illeti, ez egy külön bizottságnak adatott át, mely a békekötés után egybe fog ülni.

„Azon jelentés után, mely szerint 4000 egyiptomi szállt ki Candia, és hogy 4 terület már földolását bejelentette, itt, mint a „P. L.“-nak írják, a fölkelést elfojtottanak tartják. A porta a hatalmaknak azonban újlag kijelentette, hogy a levett fölkelés irányában a lehető gyöngédséggel fog viselkedni, és hogy minden jogos sérelem elintézésén lesz.“

Angolország. London, sept. 25. Tegnap 180.000 ember által látogatott reform-meeting tartott Manchesterben, Lancashire minden városából küldöttek Bright nek feliratot nyújtottak át, ki válaszában erőlyes politikai hírdet a reform javára. Bright beszéde roppant lelkesedéssel fogadtatott.

Franciaország. Az „Ind. Belge“ párisi evelője így ir sept. 21-diki levelében: „Hivatalos körünkben nem foglalkoznak többé az Austria és Olaszország közti alkudozásokkal. Befejezteték a tekintet azokat. Haem nyugtalankodnak a miatt, hogy az osztrák kormány egy lépést sem tesz előre az utóbbi események által reá erőszakolt átalakulás utján; nem láthatni egy erőlyes személyiséget, egy új eszmét, mely ezen államot az új uton előre vinné. Attól tartanak (Párisban), hogy Bécsben vagy nem képesek, vagy nem akarják az „ő embert“ levétközni, s inkább az annyira végzeteljes mult kerékvágásában engedik magukat vezetetni. Lavallete körirata határozottan kijelölte az utat, melyet Austriának jövendőben követnie kell. Austriának, mint már 1859 óta beszélük, határozottan a Levante felé kell tekintetét vetnie; ott találandja föl politikai hatalmának, anyagi jólétének forrását. Egyébiránt — végzi levelező — én több részletet szolgáltatam azon tanácsokat illetőleg, melyek ezen eszmék iránt Párisból sugáltattak, hogy ön azon cikelyt, melyre vonatkoztam, úgy tekintse, mint azon beszétek nyilván jellemző kiegészítését, melyek a Tuillériákban uralkodnak azon új ut iránt, melyen a habsburgiak dynastiáját haladva szeretnék látni.“

Olaszország. Florenz, sept. 25. Az „Opinione“ írja: „A bécsi értekezletek közelednek végük felé. Értetéseink szerint a kereskedelmi viszonyokat illető kérdés már megoldott. Az 1815-i kereskedelmi szerződés még egy évre érvényes, s ez idő alatt fognak értekezni szükséges módosításai felett. A Thaon di Revel tók alatt álló bizottmányok, melyek a velencei várakban hátrahagyott hadi anyagok szemlélik és becsülik meg, már Paduába érkeztek. Ott ily bizottmány van, nevezetesen egy-egy Velence, Palmanova, Peschiera, egy Verona és Pastrengo, és egy Mantua és Legnago számára.“

A „Gazz. uff. di venezia“ hivatalos részben közli Toggenburg lovag nyilatkozatát, ki felmentetvén a lombard velencei királyság helytartóságától, köszönetet mond a hatóságoknak és képviselőknek a támogatásért, melyben részesítették. Ugyanazon lapban a következő kirdeményt olvastuk: „Könnyebb rendszabályok eddig elégségesek voltak a közrend és esend fentartására. Az utóbbi apok eseményei azonban kétségét támasztottak az iránt, hogy kielégítők lennének. Mindennemű kiáltványok terjesztése, röpiratok kiragasztása és népmegmozgások ösztönzése, a biztonsági közegek kiunyolása, melyek ily izgató dolgok mellözésével annak megbízva: minde nem törhető. Ily nyugtalanító tüntetések tényleg hasztalanok, különösen, időn senkinek nincs szándékában, a lakosságot abban akadályozni, hogy kíváncsiaknak illő módon fejezést adjon, miszerint Victor Emanuel királyt Olaszországgal egyesíttessenek, mihelyt a magyar kormány erre az időpontot meg fogja határozni; de mindenesetre azon időpontot, melyben e ily lehetséges lesz meghatározni, a szükséges alkalommal kell betartani. Készen állunk arra, hogy

nem nyolcz évi békességes itteni tartózkodásom után most készkarva bonyodalmak idéztetnének elő a bizottsági közegekkel és a császári kir. csapatokkal és ezek kényszerítve volnának fegyvereiket használni, melyet erőlylyel tenni meg vannak bízva és kötelezve. Velence. 1866. sept. 22. Aleman Vilmos br. császári királyi várparancsnok és tábornagy.“

Németország. Berlin, sept. 25. (Képviselőház.) A kölcsönre vonatkozó törvényjavaslat került napirendre. Az igazságügyminister sajnálja, hogy szavai a bizottságban félremagyaráztattak, s továbbá megjegyzi: Helyzettünk még bizonytalan; a béke Szászországgal még nem kötöttett meg; az észak-német szövetség viszonyai Dél-Németország irányában még nincsenek szabályozva. Poroszországnak védenie kell hódítmányait s mindenkor készen kell lennie a háborúra. Ily helyzetben előre nem látható események játszóak a főszerepet. Helyesen mondják, hogy a szabadság elve az irányadó. Poroszország e tekintetben dicsejtjes példát adott a nagybatalmaknak. A pénzügyi kérdés a fődolog. A kedvező pillanat mellözése, Poroszország feladatát évekre hátráltathatná, sőt Poroszország létezését is fenyegethetné. Pénznek kell készen lenni. „Kezünk kardunkon, pénztáskánk megtöltve.“ A pénzügyminister eshetőleg az összes módosítványokat elfogadja. (A helybenhagyandó legnagyobb összeg ezek szerint 50 vagy 30 millióra menne a kívánt 60 millió helyett.)

Virchow a javaslat ellen szól. Tvesten védi módosítványát. Bismarek felszólítja a házat, hogy a kérdést csak politikai szempontból tekintse. Tegye a ház: a kormányt azon helyzetbe, hogy a hódítmányokat védelmezhesse, Austria még mind eddig nem mutat béktülekénységet. A keleti kérdés komoly európai constellációra vezetethet. A kormány a veszély idejében, midőn a pénzvásár rosz, nem vehet fel kölcsönöket. Ha ily esetek nem fordulnak elő, a kormány bármennyi eszköz csak a ház beleegyezésével fog használni. A mi az államkincstárból kivétel, azt pótolni kell. Bizzék a kamra a kormányban. A kormány elfogadja Michaelis módosítványát. A végleges szavazáskor a törvényjavaslatok Michaelis módosítványával együtt nagy többséggel elfogadtatnak.

Bajor- és Poroszország közt igen bizalmas viszony van alakulóban. A „Nürnberg. Corr.“-nek írják Münchenből: „Oly körülmények, melyek jól lehetnek értesülve, azt állítják, hogy Berlinben a békeszerződésen kívül még szövetekező szerződés is jött létre Bajor- és Poroszország közt, mely mindkét állam közös biztosítását állapítaná meg kivülről jövő vagy fenyegető támadás ellen. Hogy valjón a dolog csakugyan már ennyire fejlődött volna, ne fessegetessék most; de annyi a különféle eddigi jelek után már bizossággal látható, hogy kormányunk el van határozva, a kamara határozata által előirt utat, mely szoriat szorosabban csatlakozzék az ország Poroszországhoz, a jövőben politikájának zsinórmértékéül venni. Ez által meg volna fejtve, miért ruháztatott fel Bismarek gróf a sz. Hubert rendjellel.“

Berlin, sept. 25. A „Nordd. Allg. Z.“ erősi, hogy Szászország jövő viszonyára nézve a végleges alkudozások megkezdése Königsstein erőd átadásától függ.

Ugyanazon lap több forgásban levő hír ellenében, mintha a porosz-szász alkudozásokban váratlanul Szászországra nézve kedvező békefeltételek állapítottak volna meg, jelenti, hogy az alkudozások mindeddig nem vezettek eredményre, az alkudozások eddigi menetéből a végeredményre nem lehet következtetést vonni.

Berlin, sept. 25. A képviselőház egyhangulag beleegyezik a kormány ama javaslatába, hogy az országgyűlés nov. 12-ig elnapoltassék, azonképpen az urak háza is, mintán előbb a kölcsön-pénztárakra, vámkereskedelmi szerződésekre, nemkülönbben a kormány által felyvendő kölcsönre vonatkozó törvényeket az alsóház által megállapított szerkezetben elfogadta.

Szerbia. A „Wanderer“-nek írják Belgrádból sept. 20-ról: „A török kormány fejét vesztí, minél veszélyesebbé válik a helyzet, annál konokabb lesz a diván. A beduinok nem akarnak továbbra a szultán uralma alatt maradni; Arabiában nagy változások vannak készülöben. A Libanonban Állászó hamu réteg alatt evődik a tűz; minden pillanatban nagy tűz lághat ott föl, mert az ottani pása valódi török és rablórendszerőt tekintve fatalista; Allah akarja nélkül semmi sem történhetik, és ekkor közönyös, valjón az alattvalókkal becsületesen vagy banditaszerűleg bánik e el. A görög lakosság az Archipelagusan és a szárazföldön minden áron le akarja rázni a török jármot. Macedonia és Thessalia Epirus példáját törekszik követni. A bolgárok vallási üldöztetésük miatt igen izgatottak, és mióta Provadin városban templomukat ismeretlen okok folytán bezárták (az adott ok: „mert a bolgárok a szláv és nem a görög nyelvet használják vallási szertartásaiknál“), a bolgár lakosság hangulata igen aggasztó. Törökország szerbjei eddig nyugodt nézői voltak a zundó eseményeknek, de ők sem fognak téttlenül maradni.“

Törökország. Konstantinápoly, september 25. Kandia szigetén újabb esata folyt, ezúttal Mecca mellett. A fölkelők megverettek. A

szigetre 5000 egyiptomi katona érkezett. A török csapatok száma ekkép 30,000 főre emelkedett; parancsnokká Mehemed pasa nevezetett ki. Négy kerület meg akar bódolni.

Ujabb. A „Politik“ írja: Gróf Andrassy utja Ischl-bé nagy feltűnést okoz. Jólértesült körökben erről sok mindent beszélnek, miből némelyeket tájékoztatásul ünnel közölök. Őn tudja, hogy gróf Andrassy volt a Deák-párt azon tagja, kivel a magyarok részéről teendő concessiók maximumáról a illetőleg minimumáról értekeztek. Azon kíváncsiak kőzt, melyeket gr. Andrassy mint minimumot állított fel, volt a külön magyar ministerium kinevezése, melyet a kormány mint maximumot akart megengedni. De más következett be. Egy magasabb elhatározás félre volt a kiegyezett eredményt, a meghatározó, hogy a magyaroknak egy külön ministerium csak akkor fog megadotni, ha a közügyek kérdése rendezve lesz. Azt mondják, hogy gr. Andrassy személyesen vette a császártól azon meghagyást, hogy pártefeivel ezen legujabb elhatározást közölje, s oly értelemben tolmácsolja, hogy mindenesetre szándékoznak egy külön ministeriumot kinevezni Magyarország részére, e cél valószínűsége azonban a közügyek rendezésével kell sietni. Gr. Andrassy utja Ischlbe ezen meghagyás következménye, hol ő a császárnak értesítést adott

arról, hogyan fogadtatott missioja a Deák-párt körében? Mások azt mondják, hogy a ház alelnöke azért ment, hogy felvilágosítást tegyen azon mozgalmáról, mely az országgyűlési pártok közt előkészül, s minden befolyását kifejtsé, hogy még a 12-ik órában a Deák-programm kívánataira nézve kedvezőbb elhatározást eszközöljen. Hogy melyik verio helyesebb, még nem határozhatni meg. Bizonyos, hogy az országgyűlés közelebb megnyitandó tilése, gazdag lesz izgatott momentumokkal, melynek parlamentarizmusát ma még nem lehet meghatározni. A Deák-párt igen tart attól, hogy a kormány kevésbé engedékeny magatartása a határozati párt oppositiojának kezébe hatalmas fegyvert nyújt, annyira, hogy a Deák-párt többségének, s parlamenti hegemoniájának a haláldöfést adja meg.

— Ugyancsak a „Politik“ tudósítása szerint a pénzügyministerium birodalmi budgetet készít, ezenkívül két budgetet, egyet Magyarország, egyet az örökös tartományok részére.

— Athene, sept. 22. A török követ, az angol s francia követek által támogatva, a diplomatiai összeköttetés félbeszakasztásával fenyegetőzik.

— Páris, sept. 29. A „Patrie“ pénteki számában írja: A palermói és candiai fölkelés, a törökországi nyugtalanságok, a görögök izgatottsága, sőt még Mexikóban is a juaristák megújított erőfeszítései egy messze elágazó összeesküvés műve,

mely azt remélte, hogy a legutóbbi német háború folytán egész Európa lángba borul.

— Milano, sept. 26. A „Perseveranza“ szerint a fölkelőknek csak egy része állott ellent a csapatoknak Palermo-ban; a fölkelők zöme a falukba vonult, mozgó hadoszlopok által üldözötve. A fölkelők számát 7—8000-re teszik.

— Florencz, sept. 27. Az „Italia“ s „Nazione“ jelentik, hogy a pénzügyi kérdés Bécsben teljesen s méltányosan intéztetett el. A még hátra levő kérdések az amnestiát, a vasutakat s a levéltárak átadását illetik. Azt hiszik, hogy a szerződés aláírása szombaton vagy hétfőn fog történni; ez esetben a király oct. 10—12-dikén fog Velenczébe bevonulni.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

October 1-jén: 5%. Nemzeti kölesön 100 frt. 67.25. 5% Metalliques 100 frt 61.35.—Bank-részvény 719.—. Hitelintézet részvény 200 forint 151.60. London 10 ft st. 100 frt 23 1/4. kr 126.75.—Ezüst 126.50. Cs. kir. arany 6.06.— 1860. kölesön 80.50.

Septemb. 28-n: Földterhermentesi ma kötvény gyarországi 66.10. Erdélyi 63.25.

T. és felelős szerkesztő BOZSA DÁNIEL.

Nyitlér. *)

A magyarban inségek fölségellésére 1863-ban Verespatak bányavárosában is siettek a lelkes polgárok közül a buzgóbbak, mint gyűjtők, az adakozásra mindig kész honfitársaiktól a filléreket átvenni, és sikerült is 71 frt o. é. összegyűjteni s ez összeget a sz. Ferencz és Mózesről nevezett bányaművelésért 100 frt o. é. szaporította.

E 171 frtból álló összeget a nemes érzelmi gyűjtők helybeli polgár t. F. F. urnak készítették biztos helyre felkötés végett. Sem a napilapokban, sem térítvény által eddig még nem igazolta, a fenjelölt ur, magát a nevezett összeg készítéséről. Ezennel tehát a nyilvános téren alkalmat nyújtunk a készítő urnak magát mind az olvasó közönség, mind kitűnően Verespatak adakozására mindig kész polgárai előtt igazolni.

Verespatak, szeptember 25 kén, 1866.

V—d.

Az általam folyó évi szeptember 21-ik napjára hirdett merednyai birtokos urak közgyűlésére, csekély számmal megjelent birtokos urak, a per folytatására szükségelt költségek fedezését maguk hordozván, a meg nem jelent birtokosok figyelemztetnek: hogy a jövedelemből csak is azon esetben fognak részesített, ha f. év november 20-ik napjáig alólirt pörgondok kezei közé belmagyar-utczai 445. szám alatti lakására 10 o. é. forintokat beszedeltatnak. Kolozsvárt, sept. 29 én, 1866.

Boér Antal,

pör gondnok.

*) Az e téren megjelenő cikkekért egyáltalában semmi felelősséget nem vállal a szerkesztőség. Szerk.

HIVATALOS.

Sz. 3264. 1866.

(330)

(3—3)

Hirdetmény.

A f. évi november 1-ső napjától a jövő 1867-ik évi oct. végéig a helybeli k. laktanyák számára a város által tűzifa pótlékban mintegy 74 rövid öl keménytűzifa, továbbá: mintegy 23 mázsa világítási olaj, és mintegy 2952. 10 fontos részlet sűrű szalma levén adandó, ezen kellékek kiszolgáltatására nézve f. évi oct. hó 11-k napján d. e. 9 órakor a városbáz 4-ik számú teremében árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni vágyók a felkiallásti összeg 10%-nak bántpénzt betétele mellett megjelenni felhivatnak. Bővebb értesítést vehetni illető tanácsai előadónál a 10-dik számú irodában.

Sz. kir. Kolozsvár város közig. Tanácsa 1866-ik év sept. 22-én tartott üléséből kiadta ELEKES ANDRÁS, h. aljegyző.

NEM HIVATALOS.

(334)

(2—*)

Kolozsvár és környéke t. cz. közönségéhez alázatos jelentés.

Az óriás hülyg FLÓRA, a szép rajnai nő, naponként reggel 10-től estve 9 óráig a nagy-piacon épített bodéban látható lesz.

Ez ifjú nő jelenleg 22 éves és 400 font súlyu. Európa minden nagyobb városaiban szerencsés volt számos látogatásokban részesülni, s így reméli alólirt, hogy az itteni t. cz. közönség pártfogását is ki fogja érdemelni.

EPPMANN I.

(326)

(3—3)

Czukor, Kávé, Rizs, Thea, legfin.-Jamaicai-Ruhm és új Groi-sajt
nagy választékban

leszállított ár mellett

kapható:

CZIRIÁK SAMUNÁL,

a hídkaui kereskedésben.

(306)

2/10

(4—*)

ROSENTHAL H.

porosz kir. udvari gyárnök

BÉCSI GLYCERIN VAS-SZESZE.

Udvari tanácsosok és tanárok

OPPOLZER és BALASSA,

a cs. kir. orvosi tanácsos és nyugdíjazott karlgynöknek az orvosi tanszagnál

Dr. VISZÁNIK,

ugy mint az elsőrendű orvosok

KOVÁCS, LÓWY és dr. LENK,

(Schwarzenberg herczeg házi orvosa) urak kiadott véleményjök szerint.

ROSENTHAL H.

BÉCSI GLYCERIN VAS-SZESZE,

sápkor, vérszűke, erőtlenség és női-betegségek ellen, továbbá: lábbadozásban rendeltetett és mint legjobb szer bizonyult be.

Kapható majd minden nagyobb gyógytárakban az ausztriai birodalomban.

Egy nagy üveg ára 2 frt, kisebb üveg 1 frt 35 kr.

Rendelvények egyes üvegekre még 10 kr hozzá számítással, a pakolás és fuvarlevél, bélyegért, postai utánvétellel pontosan teljesítenek.

Főraktár Erdély részére:

TEUTSCH B. JÓZSEF-nél Segesvárt

Fiók raktárak:

N. Szeben: Dr. Kayser gyógyyszerész.

Kolozsvárt: Dr. Hintz

Brassóban: F. Jekelius

Szász-Régenben: Tr. Wachner.

M. Vászárhelyt: Bucher Miksa.

Székelly-Udvarhelyt: J. A. Kaunz.

Medgyesen: W. Wolff.

Nagy-Selyken: Senczy Gábor.

Részleges raktárak átvétele iránt értekezhetni a fent megnevezett főraktárnál.

(12) | 2/10 1866. | (15—*)

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállításban arany-érmert nyert.

Középponti raktára a „Gólyához“ címzett gyógyosztár Bécsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Mint tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal áruhatnak, melyek szóról szóra az enyim szerit utánozva, a közönség csalódására, még saját név-aláírást is viselik, s ily módon azok külsőjokról itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévénybátor vagyok azért ezen hamisítások ellenében óvással mindenkit azon megjelgyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilyen műszereknek megkülönböztetése végett, „az általam készített Seidlitz-por minden latulyája és minden egyes adag papir-burkolata hivatalos őrizmány alatti saját véd-iparjeggyemmel van ellátva.“

Ara egy böcsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtan, rendkívüli esetben behibonyult gyóghatásuknál fogva minden eddigelő ismert házygyóghyzerék közt bizonynyára a legelső helyre méltandók. A császár nagy birodalom minden részéből hozzágn beküldött több ezernyi hálaírat részletes biz nyitványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztelenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesetegnység, idegbaj, szívdobogás, ideges főfájás, vértörölés, közhányás, vészterület, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredményel használtattak, s a legártamosb gyóghyerményt vivtak ki. Ezen, már nagy csonggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyan, miután az allopathiai és vizgyóghymódot használtak, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egységüket egyszerre és állandóan viszsza nyerték. Ezen elismelési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, művészek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyóghyzerék és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíreseb gyóghyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valdi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvárt: RITTER Tr. özvegye és WOLFF J. gyóghyosztárakban. Továbbá Beszterczén: Szongot György. Brassóban: Jekelius F. Dézsen: Kremer Samuel. logaras: J. B. Gschader. M.-Vászárhelyt: Jeney Károly. Bucher M. és Burats A. N.-Bányán: Haracek. Nagy-Károlyban: Schöberl. Nagy-Szebenben: Müller gyóghyzerész. N. Váradon: Janky Antal. Segesvárt: Misselbacher. Szász-Régen: Wachner és Schinker. Szászsebesen: Binder F. gyóghy. Szent-Ágoston: Knall K. gyóghyzerész. Szerdahelyt: Schimert F. gyóghyzerész. Szeretien: Sommer J. Zilahon: Harmath S. F.

A fenebbi cézegeknél létezik még ezeken kívül a

norvégiai „Bergen“ városból való valódi

DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktára is.

Ara egy nagyobb üvegnek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é. Az üvegecsék el vannak látva vedmárkossal és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen f. mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czin-kupakkal elzárt üvegekben küldetik el. Ezen legtisztább és leghatályosb májhalzsir-faj a dorschhalaknak legodosabb egybegyűjtése és kivilágosítása által van megnyerve, és egyáltalában semmiféle tisztítási kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben lev folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként azközvetlenül a természet által nyújtott. E valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesb gyóghyzer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, közhányás és csúsz, dült borkötés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban leikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyóghyzerész Bécsben, „zum Storch“, Tuchlauben.

(335) | 2/10 | (1—3)

PETROLEUM, gyulhatlansági jótállás mellett, nem tévesztendő össze a kereskedelemben Petroleum név alatt előjövő silány minőségű gyulékony Naftával, valamint:

RAGYÓ FÉNYÜ GYERTYA 6-os, 8-as, 9-es, 12-ös. Ezen ragyó fenyű gyertyák felgyulnak ragyó fenyűk által minden más gyertya készítményeket és égési idejök tartama a Stearin-gyertyáknál 1/4-el nagyobb.

VALÓD GYCERIN SZAPPAN I. és II. 30% Glycerin tartalommal. Ezen a bőrre jótékony hatásnak általánosán ismert szappan oly árban szolgáltat, mi lehetőséggé teszi, hogy minden háztartásnál használathassék. A fenebbieket a legjobb minőségben a legjutányosb gyári áron ajánlja

Az első c. k. szab. bécsi Petroleum, Tisztított-gyertya- és Glycerin szappangyáros **Wagenmann Gusztáv**, Bécs, város, Bálauteza N. 7.

ELADÓ SZÉNA.

Birtokos Nagy Eleknek 100 szekér mult évi és ideji szénája van eladó, a lehetőleg jutányos áron, **Mező-Pagocsán, Sz.-Péterhez** fél órányira. Szarvasmarhák és juhok kitélése is elfogadtatik.

(336) | (1—3)

Őszi és téli ruhák-kelmékkel,
melyeknek kész öltönyökké átalakítását a megrendelés után pontosan és juttányosan eszközözöm, finom és olcsó férfi kalapokkal, elegans nyakkendőkkel, szővel

minden a férfi divat körébe tartozó cikkekkel
dusán ellátom, mely köztéges berendezésre azon hit bízom, hogy a t. cz. közönség gyóghymóhatni fogja a minden iszeretnek megtehető üzletet, melynek czéja: **izletes, finom árunkkal olcsón szolgálni.**

Nagy-piac, 6 ik szám
SZENKOVICS MIKLÓS.

Eladó széna.

150 szekérrel Sz.-Zalankán (Schlaten) Medgyestől két óra távolságra. Értekezhetni helyt a tisztartóval, vagy Kolozsvárt b.-királyutca 22. sz. a.

HEY VILMOS

Zongora-mester Bécsből, ajánlja egészben új saját készítményű zongoráit, a legjutányosabb árakért, elvállal mindenféle **igazításokat és hangolást**, helyben és vidéken is. Lakása: farkasutca 82-ik szám, földszinten a jobb oldalon.

Haszonbér.

Nemes Dobokamegyében kebeleztet 273 házból álló **Búza** nevű helységben a közbirtokosságot illető korcsmai jog 1867 ik év január 1-ső napjától kezdve, több egy-másután következő évre, haszonbérbe, a vásárvami joggal együtt kiadandó. Bővebben értekezhetni személyesen, vagy bérmentes levélben

a buzai jóság igazgatójánál.

Utolsó posta Czege.

Hirdetés.

Egy jól felszerelt és jó hűben álló **fűszer- és vas-kereskedés**

Tüvisen lakás, udvar- és más gazdasági épületekkel együtt kedvező feltételek mellett **haszonbérbe kiadó**, vagy a kereskedés magára örök áron eladó.

Értekezhetni Tüvisen tulajdonos Missug Sándor urral levélben, vagy személyesen.